

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 195/2023-41

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Dudíša a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou VIS LEGIS s. r. o., Panenská 7, Bratislava, IČO 47 728 949, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Janette Prétiová, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 80 Ek 2641/2021 z 23. novembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. februára 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 80 Ek 2641/2021 z 23. novembra 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie v spojení s uznesením okresného súdu č. k. 80 Ek 2641/2021 z 23. júna 2022 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ sa domáha primeraného finančného zadosťučinenia v sume 3 000 eur a náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (od 29. marca 2022 [REDAKOVANÉ] v likvidácii) ako oprávnený (ďalej len „oprávnený“) sa žalobou domáhala náhrady škody vo výške 600 eur s príslušenstvom proti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a sťažovateľovi (spolu ďalej aj „povinní“) v rozhodcovskom konaní vedenom na rozhodcovskom súde ROYAL DEVELOPMENT – RSRD, zzpo (ďalej len „rozhodcovský súd“). Oprávnený svoju pohľadávku odôvodňoval čiastočne neuhradenou faktúrou zo 6. februára 2009

(splatnou 20. februára 2009), ktorou dodávateľ [REDAKOVANÉ] (ďalej len „dodávateľ“), vyúčtoval dodávku pre obchodnú spoločnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „spoločnosť [REDAKOVANÉ]“), ktorá bola aktívna ku dňu vzniku údajnej pohľadávky uplatnenej proti povinným. Povinní boli členmi predstavenstva spoločnosti [REDAKOVANÉ], pričom povinná [REDAKOVANÉ] bola členkou predstavenstva iba do 2. júna 2013.

3. Povinní ako žalovaní v rozhodcovskom konaní podali proti uzneseniu o začatí rozhodcovského konania žalobnú odpoveď, v ktorej namietali právomoc rozhodcovského súdu rozhodnúť vo veci. Rozhodcovský súd sa uzniesol na svojej právomoci a 15. júna 2018 vydal rozhodcovské uznesenie, v ktorom odôvodňoval vznik zodpovednosti povinných ako členov predstavenstva za škodu podľa Obchodného zákonníka. Rozhodcovský súd následne vydal „údajne“ rozsudok vrátane zmiernu v ňom schváleného zo 6. augusta 2018.

4. Na podklade rozhodcovského rozsudku podal oprávnený návrh na vykonanie exekúcie. Povinní v exekučnom konaní uhradili vymáhanú pohľadávku z dôvodu, aby nedochádzalo k navyšovaniu príslušenstva a trov exekúcie.

5. V exekučnom konaní okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka č. k. 80 Ek 2641/2021 z 23. júna 2022 zamietol návrh sťažovateľa ako povinného na zastavenie exekúcie podľa § 611 ods. 3 Exekučného poriadku o vymoženie sumy 600 eur s príslušenstvom (výrok I). Tiež rozhodol, že povinní nemajú nárok na náhradu trov konania v súvislosti s podaním návrhu na zastavenie exekúcie (výrok II) a že oprávnený má nárok na náhradu trov konania spojených s vyjadrením k návrhu povinných na zastavenie exekúcie vo výške 36,95 eur (výrok III).

6. Okresný súd vymedzil obsah návrhu na zastavenie exekúcie a vyjadrenie oprávneného k uvedenému návrhu. K námietke nedoručenia rozhodcovského rozsudku poukázal na to, že o riadnom doručovaní rozhodcovského rozsudku svedčia „fotokópie vrátených zásielok rozhodcovskému súdu“, pričom sťažovateľovi bol rozhodcovský rozsudok doručovaný na adresu jeho trvalého pobytu (ktorú napr. uviedol aj v návrhu na zastavenie exekúcie). Sťažovateľ a ďalší povinní pritom v návrhu na zastavenie exekúcie „nepreukázali, že by im exekučný titul nemohol byť doručený z objektívnych príčin, ktoré neboli na strane povinných 1/ - 2/. Preto má súd za to, že rozhodcovský súd doručoval exekučný titul v súlade s ustanoveniami zákona o rozhodcovskom konaní, a povinní 1/ - 2/ vlastnou pasivitou zapríčinili, že sa exekučný titul považuje za doručený, a teda mohli uplatniť všetky opravné prostriedky na dosiahnutie zrušenia exekučného titulu, najmä podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku na miestne príslušnom súde.“

7. K námietke o neexistencii rozhodcovskej doložky okresný súd poukázal na nález č. k. IV. ÚS 282/2020 z 10. novembra 2020, v ktorom ústavný súd vyslovil, že v inom ako spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní exekučný súd nie je oprávnený skúmať právomoc rozhodcovského súdu z dôvodu neplatnosti, resp. neexistencie rozhodcovskej doložky, resp. zmluvy. Na uplatnenie takejto námietky existujú inštitúty podľa zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“), a to námietka nedostatku právomoci rozhodcovského súdu pre neexistenciu alebo neplatnosť rozhodcovskej zmluvy podľa § 21 zákona o rozhodcovskom konaní a žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 40 zákona o rozhodcovskom konaní. Možnosť uplatnenia týchto inštitútov v inom ako spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní vylučuje skúmanie právomoci rozhodcovského súdu v exekučnom konaní. Nevyužitie týchto inštitútov pritom „v iných než

spotrebiteľských veciach znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať rozhodcovskú zmluvu, a tým aj právomoc rozhodcovského súdu v exekučnom konaní.“

8. Sťažovateľ ďalej namietal, že exekučný titul nemal byť vydaný z dôvodu, že uznesením Okresného súdu Žilina z 28. februára 2018 bol na jeho majetok vyhlásený konkurz, pričom vo veci nejde o nedotknutú pohľadávku podľa § 166c ods. 1 písm. d) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“), keďže mu ako členovi predstavenstva spoločnosti [REDAKOVANÉ] nebolo preukázané úmyselné konanie, ktoré by zakladalo nárok na náhradu škody. Okresný súd k tejto námietke uviedol, že medzi nedotknuté pohľadávky zaraďuje zákon aj pohľadávky zo zodpovednosti za škodu spôsobenú dlžníkom na zdraví alebo za akúkoľvek inú škodu spôsobenú dlžníkom úmyselným konaním vrátane príslušenstva pohľadávky. Tiež uviedol, že oprávnený uplatnil pohľadávku voči povinným podľa § 135a ods. 5 Obchodného zákonníka, pričom exekučným titulom táto pohľadávka bola priznaná. Rozhodcovský súd vo svojom rozsudku (exekučnom titule) uviedol, že sťažovateľ „ako člen predstavenstva spoločnosti spôsobil škodu úmyselným (zavineným) konaním, a preto exekučný súd je týmto právnym názorom viazaný a nemôže o tejto otázke už rozhodnúť inak...“. Náhrada škody proti fyzickej osobe štatutára spoločnosti dlžníka podľa § 135a ods. 5 a § 194 ods. 9 Obchodného zákonníka „je vždy škoda, ktorá bola spôsobená úmyselným konaním štatutára spoločnosti dlžníka. Pričom všetky rozhodnutia štatutára spoločnosti dlžníka tento vykonal úmyselne. Pokiaľ tieto rozhodnutia viedli k úpadku spoločnosti a z toho dôvodu k vzniku nedobytných pohľadávok veriteľov spoločnosti, vznikla veriteľovi úmyselná škoda.“. V tomto smere okresný súd poukázal na nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 63/2019 z 19. novembra 2019. Na tomto základe okresný súd uviedol, že ide o pohľadávku podľa § 166c ods. 1 písm. d) zákona o konkurze a reštrukturalizácii (konkurzom nedotknutú pohľadávku), na ktorú sa režim podľa § 167f ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii nevzťahuje. Z uvedených dôvodov okresný súd návrh na zastavenie exekúcie zamietol.

9. Proti uzneseniu z 23. júna 2022 podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd napadnutým uznesením z 23. novembra 2022 tak, že sťažnosť zamietol (výrok I) a rozhodol, že oprávnený nemá nárok na náhradu trov konania o zamietnutí sťažnosti sťažovateľa (výrok II).

10. Okresný súd sa v napadnutom uznesení stotožnil s dôvodmi uznesenia okresného súdu z 23. júna 2022, pričom na zdôraznenie správnosti uvedených právnych záverov uviedol vlastné odôvodnenie. K prvej námietke sťažovateľa (o nedostatku právomoci rozhodcovského súdu) okresný súd uviedol, že exekučné konanie je vedené na podklade právoplatného a vykonateľného rozhodcovského rozsudku, ktorý nemá spotrebiteľský charakter (oprávnený žalobou v rozhodcovskom konaní uplatnil nárok na náhradu škody podľa § 194 ods. 9 Obchodného zákonníka), preto je vylúčené, aby okresný súd vo vykonávacom konaní pristupoval k vecnému prieskumu toho rozhodnutia (exekučného titulu). Na podporu tohto právneho názoru poukázal na nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 265/2020-59 z 15. decembra 2020, v ktorom ústavný súd vychádzal z princípu, «v rámci ktorého je skúmanie právomoci rozhodcovského súdu v nesporebiteľských veciach zverené do rúk civilných súdov (§ 28 ods. 1 CSP), ktoré cit: „sú kompetentné posudzovať okrem iného to, či sa rozhodcovským rozsudkom „rozhodol spor, pre ktorý nebola uzatvorená rozhodcovská zmluva alebo ktorý nie je v medziach rozhodcovskej doložky ako jeden zo zákonných dôvodov zrušenia takéhoto rozhodcovského rozsudku.“... a ktoré

k uvedenému pristupujú na základe podanej žaloby o zrušenie rozhodcovského súdu. Práve vo svetle týchto skutočností nie je exekučný súd orgánom oprávneným posudzovať relevanciu námietok povinného, ktoré sa týkajú oprávneným žalovaného nároku v rozhodcovskom konaní.».

11. K námietke nedoručenia rozhodcovského rozsudku okresný súd poukázal na to, že v spise je doručienka, ktorou je preukázané, že exekučný titul bol uložený na poštovú prepravu 7. augusta 2018, následne bol 10. augusta 2018 uložený na pobočke Slovenskej pošty [REDAKOVANÉ] pri Martine a následne 17. augusta 2018 vrátený odosielateľovi z dôvodu neprevzatia zásielky v odbernej lehote. Na tomto základe okresný súd dospel k záveru, že exekučný titul bol sťažovateľovi ako povinnému riadne doručovaný. Exekučný titul bol doručovaný na adresu, na ktorej má sťažovateľ prihlásený trvalý pobyt konštantne od 29. apríla 2013. Na túto adresu bolo sťažovateľovi doručené aj upovedomenie o začatí exekúcie, ktoré si sťažovateľ 15. novembra 2021 riadne prevzal.

12. K námietke sťažovateľa týkajúcej sa vyhlásenia konkurzu na jeho majetok (uznesením Okresného súdu Žilina z 28. februára 2018) a s tým spojenej nemožnosti vydania exekučného titulu proti jeho osobe okresný súd poukázal na viazanosť právnym názorom rozhodcu v rozhodcovskom konaní (v nespotebitel'skom konaní). Vychádzajúc z exekučného titulu, je zrejmé, že rozhodca posúdil žalobou uplatnený nárok ako náhradu škody spôsobenú výkonom štatutárneho oprávnenia podľa § 194 ods. 9 Obchodného zákonníka, keď rozhodca dospel k záveru o úmyselnom zavinení žalovaných (povinných), keďže títo „konajúci v mene spoločnosti [REDAKOVANÉ] obstarali tovar bez toho, aby disponovali dostatočnými finančnými prostriedkami na jeho úhradu, pričom takto zabezpečený tovar si zároveň ponechali. Z uvedeného dôvodu je nesporné, že konajúci rozhodca vzhľadom na kategoricky určené úmyselné zavinenie subsumoval v prípade povinného pohľadávku právneho predchodcu oprávneného pod ust. § 166c ods. 1 písm. d) ZoKR, ktoré vymedzuje nedotknuteľnosť tejto pohľadávky vo väzbe na prípadné účinky oddľžovacieho konania.“.

II.

Argumentácia sťažovateľa

13. Sťažovateľ namieta porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu.

14. Sťažovateľ poukazuje na to, že v zmysle príslušných ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní rozhodcovská zmluva môže vzniknúť a zaväzovať len zmluvné strany, ktoré ju písomne uzavrujú, a v prípade jej uzavretia elektronickými prostriedkami tieto musia byť schopné zachytiť obsah právneho úkonu, na základe ktorého je rozhodcovská zmluva uzatvorená, a osobu, ktorá takýto právny úkon urobila. Povinní namietali, že neboli zmluvnou stranou žiadnej zmluvy uzatvorenej s oprávneným a ani s dodávateľom, ktorej súčasťou by bola rozhodcovská zmluva alebo rozhodcovská doložka. Takýto právny úkon neuzavreli ani elektronicky, pričom táto skutočnosť nebola preukázaná v priebehu rozhodcovského konania. Takúto skutočnosť pritom netvrdil ani oprávnený v návrhu na začatie rozhodcovského konania a žalobe o náhradu škody. Oprávnený odvodzoval právomoc rozhodcovského súdu od všeobecných obchodných podmienok dodávateľa platných v čase dodania tovaru pre spoločnosť [REDAKOVANÉ]. K odkazu alebo dojednaniu týchto všeobecných obchodných podmienok nedošlo, nikdy neboli súčasťou kúpnej zmluvy.

Oprávnený v tomto smere neunesol dôkazné bremeno, pritom ani nepreukázal uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy so spoločnosťou [REDACTED].

15. Sťažovateľ tiež namieta, že rozhodcovský súd v rozhodcovskom rozsudku nesprávne interpretoval predovšetkým § 194 ods. 6 a 9 Obchodného zákonníka a rozhodcovský rozsudok odôvodnil protirečivo a nelogicky.

16. Sťažovateľ uvádza, že oprávnený neunesol dôkazné bremeno v otázke splnenia zákonných predpokladov na vznik zodpovednosti štatutárneho orgánu (jeho členov) za škodu v zmysle Obchodného zákonníka. Rozhodcovský súd vo svojom rozhodnutí obdobne dostatočne presvedčivo splnenie uvedených podmienok neodôvodnil.

17. Rozhodcovský súd pri rozhodovaní tiež odignoroval absenciu aktívnej legitimácie oprávneného na podanie žaloby o náhradu škody podľa § 194 ods. 9 Obchodného zákonníka. Uznesením Okresného súdu Žilina z 28. septembra 2009 bola povolená reštrukturalizácia spoločnosti [REDACTED] a skončila potvrdením reštrukturalizačného plánu 25. mája 2010. Keďže sa nedarilo plniť reštrukturalizačný plán, predstavenstvo spoločnosti [REDACTED] prijalo rozhodnutie o podaní návrhu na vyhlásenie konkurzu, ktorý bol uznesením Okresného súdu Žilina z 22. septembra 2010 vyhlásený. Následne uznesením z 5. apríla 2016 bolo konkurzné konanie proti spoločnosti [REDACTED] zrušené pre nedostatok majetku.

18. Ak by aj oprávnenému alebo jeho právnenému predchodcovi vznikla voči spoločnosti [REDACTED] pohľadávka, túto bolo od vyhlásenia konkurzu na majetok spoločnosti [REDACTED] potrebné uplatniť v reštrukturalizačnom, resp. konkurznom konaní. V opačnom prípade by sa tieto neprihlásené pohľadávky stali nevymáhateľnými. V čase podania žaloby oprávnený nebol aktívne legitimovaný uplatňovať akýkoľvek nárok na náhradu škody proti sťažovateľovi v zmysle § 194 ods. 9 Obchodného zákonníka, pretože takýto nárok ku dňu podania žaloby ani neexistoval. Rozhodcovský súd pritom uvedené ustanovenia úplne odignoroval.

19. Sťažovateľ tiež uvádza, že uznesením Okresného súdu Žilina z 28. februára 2018 bol na jeho majetok vyhlásený konkurz. Oznamením správcu konkurznej podstaty podľa § 167v zákona o konkurze a reštrukturalizácii z 18. mája 2018 bol konkurz na majetok sťažovateľa skončený. Podľa § 166e zákona o konkurze a reštrukturalizácii oddĺžením sa pohľadávky, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze alebo splátkovým kalendárom (§ 166a), bez ohľadu na to, či boli alebo neboli prihlásené, stávajú voči dlžníkovi nevymáhateľné v rozsahu, v ktorom ho súd zbavil dlhov. Z uvedeného dôvodu nemožno oprávneným uplatňovaný nárok proti sťažovateľovi priznať, a teda ani vymáhať v exekúcii.

20. Sťažovateľ namieta, že v jeho prípade nejde o tzv. nedotknutú pohľadávku podľa § 166c ods. 1 písm. d) zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Sťažovateľ sa nedopustil úmyselného konania, ktorým by bola spôsobená akákoľvek škoda, a teda ani škoda v zmysle § 194 Obchodného zákonníka. Oprávnený len frázovito uviedol, že spoločnosť [REDACTED] nebola spôsobilá splniť svoj záväzok voči právnenému predchodcovi oprávneného, pričom je daná zodpovednosť štatutárneho orgánu v zmysle § 194 ods. 9 Obchodného zákonníka. Uvedený výklad tohto ustanovenia však nezodpovedá jeho účelu a účelu práva obchodných spoločností. Účelom tohto výkladu bolo obísť skutočnosť, že údajná pohľadávka nebola riadne prihlásená v konkurznom konaní.

21. Sťažovateľ tiež namieta, že rozhodcovský rozsudok mu nebol nikdy doručený, poukazuje pritom na tú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia, v ktorej okresný súd vymedzuje spôsob doručovania rozhodcovského rozsudku s tým, že v prípade sťažovateľa sa uplatňuje fikcia doručenia. Sťažovateľ s uvedenou argumentáciou nesúhlasí, keď uvádza, že nebol upovedomený o doručovaní zásielky s rozhodcovským rozsudkom. Sťažovateľ uvádza, že v rozhodcovskom konaní bol aktívny a bol pripravený sa brániť aj proti samotnému rozhodcovskému rozsudku, preto nemožno akceptovať záver, že úmyselne neprevzal rozhodcovský rozsudok. Poukazuje aj na to, že mu bola skrátaná odberná lehota na 7 dní. Sťažovateľ sa o rozhodcovskom rozsudku dozvedel až po začatí exekúcie. Rozhodcovský rozsudok takto nemohol nadobudnúť právoplatnosť a vykonateľnosť, preto nie je ani spôsobilým exekučným titulom. Keďže sťažovateľ nemal vedomosť o rozhodcovskom rozsudku, nemohol podať ani žalobu o jeho zrušenie.

22. V upovedomení o začatí exekúcie je exekučný titul označený ako „*rozhodnutie vydané v rozhodcovskom konaní vrátane zmieru v ňom schváleného...*“, pritom v rozhodcovskom rozsudku nie je obsiahnutý žiaden zmier a sťažovateľ ani žiaden zmier neuzavrel. Všetky vymedzené skutočnosti odôvodňovali podľa sťažovateľa zastavenie exekúcie, keďže boli naplnené zákonné podmienky na takýto postup.

23. Sťažovateľ poukazuje na uznesenie okresného súdu č. k. 33 Ek 80/2017 zo 17. apríla 2018, z ktorého okrem iných vyplýva právny záver, že exekučný súd nemôže ignorovať skutočnosť, že exekučný titul vydal orgán bez právomoci.

24. Sťažovateľ tiež namieta, že okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav, ak doručenie rozhodcovského rozsudku ustálil len na základe „*akejsi fotokópie vrátených zásielok.*“. Sťažovateľ navrhoval, aby si okresný súd vyžiadal originály týchto zásielok, a taktiež, aby sa overilo doručovanie rozhodcovského rozsudku prostredníctvom čísla zásielky u poštového doručovateľa. Okresný súd tieto návrhy neakceptoval a sťažnosť zamietol. Okresný súd neskúmal, či rozhodcovský rozsudok vydal orgán s právomocou a či oprávnený a povinní sú vecne legitimovaní.

25. Sťažovateľ poukazuje na uznesenia ústavného súdu (sp. zn. II. ÚS 50/2019 a sp. zn. I. ÚS 228/2021), z ktorých vyplýva, že exekučný súd je povinný skúmať spôsobilosť exekučného titulu byť podkladom na vedenie exekúcie, a to bez ohľadu na to, či sa vôbec viedlo konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

26. Sťažovateľ ďalej poukazuje na body 18, 19, 20 a 21 uznesenia ústavného súdu č. k. I. ÚS 228/2021 z 1. júna 2021, ktoré sú v plnej miere aplikovateľné aj v aktuálne prerokúvanej veci. Sťažovateľ na uvedenú judikatúru ústavného súdu okresný súd upozornil, pričom okresný súd uvedenú argumentáciu nijak nezohľadnil. Nerešpektovaním právneho názoru ústavného súdu okresný súd porušil princíp právnej istoty a rovnosti.

27. Vzhľadom na okolnosti veci, na vážny zásah okresného súdu do označených práv sťažovateľa, ako aj na vzniknutú majetkovú ujmu v podobe úhrady neexistujúcej pohľadávky, na ktorej úhradu si sťažovateľ ako starobný dôchodca bol nútený vziať pôžičku, sú dané zákonné podmienky aj na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

28. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu. Sťažovateľ namieta právne závery okresného súdu, na podklade ktorých okresný súd zamietol návrh na zastavenie exekúcie (zamietol sťažnosť).

29. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

30. Ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujúce a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

31. Podľa judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 5/00, III. ÚS 245/06, I. ÚS 281/2013) nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí uskutočňovaný podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z judikovaného záveru o súdnej exekúcii ako súčasť základného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 5/00, III. ÚS 245/06) vyplýva, že súdna exekúcia vykonávaná podľa Exekučného poriadku musí byť uskutočňovaná aj v súlade s princípmi spravodlivého procesu v širšom slova zmysle, ktoré sú obsiahnuté v čl. 46 až čl. 48 ústavy.

32. Pri skúmaní ústavnej udržateľnosti právnych záverov okresného súdu v napadnutom uznesení sa ústavný súd v potrebnom rozsahu tiež oboznámil s uznesením okresného súdu z 23. júna 2022 vydaným vyšším súdnym úradníkom.

33. Odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu v spojení s uznesením vyššieho súdneho úradníka predstavuje podľa ústavného súdu dostatočný základ na jeho výrok, ktorým zamietol návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie. Okresný súd vo svojich uzneseniach primeraným, logickým, zrozumiteľným a vyčerpávajúcim spôsobom sťažovateľovi objasnil, prečo bol jeho návrh

na zastavenie exekúcie zamietnutý, preto napadnuté uznesenie nie je zjavne neodôvodnené. Právne závery okresného súdu v uvedených uzneseniach nemožno považovať za arbitrárne, t. j. také, ktoré by nemali oporu v zákone, resp. by popierali podstatu, zmysel a účel aplikovaných ustanovení Exekučného poriadku, zákona o konkurze a reštrukturalizácii, zákona o rozhodcovskom konaní a Obchodného zákonníka. Z odôvodnení predmetných uznesení vyplýva, že okresný súd sa jednotlivo vysporiadal s námietkami sťažovateľa v návrhu na zastavenie exekúcie a následne v sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka. Ústavný súd považuje za nadbytočné opakovať tieto dôvody, pričom odkazuje na súhrn odôvodnení týchto uznesení vymedzený v tomto uznesení (bod I tohto uznesenia), prípadne na samotné špecifikované uznesenia okresného súdu.

34. Z odôvodnení špecifikovaných uznesení je zjavné, že okresný súd na podklade dostupných dôkazov jednoznačne vyhodnotil, že rozhodcovský rozsudok bol sťažovateľovi riadne doručovaný na adresu jeho trvalého pobytu, na ktorej riadne prebral iné písomnosti doručované v rozhodcovskom konaní a tiež v exekučnom konaní. Dospel pritom k záveru, že na prípad sťažovateľa možno aplikovať doručenie rozhodcovského rozsudku na základe fikcie doručenia. Ústavný súd nezistil také okolnosti (osobitne nie z argumentácie sťažovateľa), ktoré by viedli k záveru o arbitrárnosti, a tým aj k ústavnej neudržateľnosti uvedeného právneho záveru.

35. Na uvedený právny záver nadväzuje aj právny záver okresného súdu, podľa ktorého exekučný súd nemá oprávnenie preskúmať právomoc rozhodcovského súdu, ktorý rozhodoval v nespotebitel'skom rozhodcovskom konaní. Na preskúvanie právomoci a iných otázok slúžia totiž inštitúty podľa zákona o rozhodcovskom konaní (námietka nedostatku právomoci a žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku). Uvedený právny názor okresného súdu vychádza z rozhodovacej činnosti ústavného súdu. Okresný súd v tomto smere odkázal na tri nálezy ústavného súdu (IV. ÚS 282/2020, I. ÚS 63/2019 a I. ÚS 265/2020). Priamu relevanciu majú len nálezy č. k. IV. ÚS 282/2020 z 10. novembra 2020 a č. k. I. ÚS 265/2020 z 15. decembra 2020, keďže v náleze č. k. I. ÚS 63/2019 z 19. novembra 2019 ústavný súd priame odpovede na otázky rámčujúce právnu vec sťažovateľa neposkytol. V nálezoch sp. zn. IV. ÚS 282/2020 a sp. zn. I. ÚS 265/2020 ústavný súd odkázal na svoju judikatúrnu líniu, ktorú začal nález č. k. II. ÚS 300/2018 z 5. septembra 2018, a na ďalšie nadväzujúce rozhodnutia (II. ÚS 395/2019, IV. ÚS 22/2020, II. ÚS 298/2020), ktorými ústavný súd reflektoval na zmenu právnej úpravy od 1. januára 2015, keď nadobudol účinnosť zákon č. 335/2014 Z. z. o spotrebitel'skom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebitel'skom rozhodcovskom konaní“). Oddelením zákonnej úpravy nespotebitel'ského a spotrebitel'ského rozhodcovského konania, ku ktorému došlo zákonom o spotrebitel'skom rozhodcovskom konaní, sa markantným spôsobom zvýraznil rozdiel oboch týchto konaní spočívajúci predovšetkým vo zvýšenej ochrane spotrebitel'a ako „slabšej strany“ v rámci zmluvného vzťahu a nadväzujúceho rozhodcovského konania. V inom ako spotrebitel'skom rozhodcovskom konaní však je potrebné vychádzať z aplikácie už prezentovaného právneho názoru o nemožnosti preskúmať právomoc rozhodcovského súdu exekučným súdom v exekučnom konaní.

36. Neobstojí potom odkaz sťažovateľa na uznesenia ústavného súdu č. k. II. ÚS 50/2019 zo 6. februára 2019 a č. k. I. ÚS 228/2021 z 1. júna 2021, keďže obe tieto uznesenia vychádzajú z rozdielnych skutkových okolností. V oboch týchto veciach totiž išlo o prípady non-arbitrability v zmysle § 1 ods. 3 písm. d) zákona o rozhodcovskom konaní, t. j. o spory, ktoré nie je prípustné

rozhodovať v rozhodcovskom konaní, v uvedených prípadoch spory, ktoré vznikli v priebehu konkurzného a reštrukturalizačného konania. Samotný ústavný súd sa už v uvedených uzneseniach vysporiadal s nemožnosťou aplikovať právne závery vyslovené v náleze sp. zn. II. ÚS 300/2018 a v nadväzujúcich rozhodnutiach na prerokúvané veci (porovnaj bod 46 uznesenia sp. zn. II. ÚS 50/2019 a bod 21 uznesenia sp. zn. I. ÚS 228/2021) práve s ohľadom na vymedzenú skutkovú odlišnosť. Ústavný súd zároveň v uznesení sp. zn. I. ÚS 228/2021 zotrval na správnosti právnych záverov vymedzených v náleze sp. zn. II. ÚS 300/2018 a nadväzujúcich rozhodnutiach, reprezentovaných právnym názorom o nemožnosti preskúmať právomoc rozhodcovského súdu v rámci nesporebného rozhodcovského konania v exekučnom konaní exekučným súdom.

37. V tomto smere je daná skutková odlišnosť aj napriek námietke sťažovateľa, že počas rozhodcovského konania bol už vyhlásený konkurz na jeho majetok. Okresný súd vo vzťahu k tejto námietke poukázal na právnu kvalifikáciu pohľadávky oprávneného voči sťažovateľovi vyjadrenú v rozhodcovskom rozsudku, podľa ktorej išlo o tzv. konkurzom nedotknutú pohľadávku podľa § 166c ods. 1 písm. d) zákona o konkurze a reštrukturalizácii, ktorú môže veriteľ uplatňovať v osobitnom konaní aj napriek vyhlásenému konkurzu na majetok dlžníka. Okresný súd pritom vychádzal z viazanosti uvedeným právnym posúdením v rozhodcovskom rozsudku, od ktorého sa nemôže v exekučnom (vykonávacom) konaní odchyliť. Aj táto okolnosť predstavuje dôvod, pre ktorý na sťažovateľovu právnu vec nemožno aplikovať uznesenia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 50/2019 a sp. zn. I. ÚS 228/2021.

38. Pri ďalších námietkach sťažovateľa (o rozhodcovskej doložke, účinkoch reštrukturalizácie a konkurzu na majetok spoločnosti [REDAKOVANÉ], celkovom právnom posúdení konania sťažovateľa, nepreukázaní úmyselného zavinenia a pod.) možno konštatovať, že ide o námietky vecného charakteru týkajúce sa veci samej, ktoré bolo možné uplatňovať primárne v rozhodcovskom konaní, prípadne v žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku, a nie v exekučnom konaní.

39. Sťažovateľove námietky takto neboli v súhrne spôsobilé spochybniť ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia okresného súdu v spojení s uznesením okresného súdu z 23. júna 2022. Na tomto základe ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

40. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu